

آپدیت تیر ۱۴۰۵

باکسهای دقت کنید

نکات مهم

خلاصه

خلاصه حقوق تجارت ۲

ناشر: انتشارات سمت / شرکتهای تجاری جلد اول و دوم (ربیعا اسکینی)

منبع اصلی دانشگاه پیام نور و سایر دانشگاهها

مناسب برای رشته‌های //
حقوق و سایر رشته‌های مرتبط پیام نور

نویسنده جزوه //
تیم تالیف بژیک

نوع فایل //
خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

کیفیت //
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

۶

ساعت مطالعه

۱۰۰٪

پوشش نکات

۵۶

صفحه مفید

حقوق تجارت ۲ - شرکتهای تجاری

منبع درس: کتاب حقوق تجارت - شرکتهای تجاری جلد اول و دوم نوشته دکتر دربیعا اسکینی انتشارات سمت.

اهمیت شرکتهای تجاری

امروزه بخش عظیمی از فعالیت های اقتصادی و بازرگانی را شرکت های تجاری بر عهده دارند. اشخاص به دلیل مزایای فراوانی که شرکتهای تجاری دارند ترجیح می دهند در قالب این شرکتهای به فعالیت تجاری بپردازند.

از جمله مزایای تشکیل شرکتهای تجاری موارد زیر است:

✓ ۱- فراهم نمودن سرمایه بیشتر

✓ ۲- تجمع تخصصهای گوناگون

✓ ۳- محدودیت مسئولیت

به دلیل مزایایی که تشکیل شرکت تجاری و فعالیت در قالب آن دارد امروزه دولتها نیز فعالیت اقتصادی خود را در قالب شرکتهای تجاری انجام می دهند.

منابع قانونی

مهمترین قانون راجع به شرکتهای تجاری قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ است که اساس حقوق تجارت ایران را تشکیل می دهد و باب سوم این قانون از ماده ۲۰ تا ۲۲۲ به شرکتهای تجاری اختصاص دارد.

در سال ۱۳۴۷ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت به تصویب رسید که مواد آن جایگزین ماده ۲۱ تا ۹۳ قانون تجارت گردید.

از دیگر مقررات مربوط به شرکتهای تجاری قانون ثبت شرکتهاست که در سال ۱۳۱۰ به تصویب رسیده است و برخی از مواد آن در سال ۱۳۶۲ اصلاح گردید.

شرکتهای تعاونی هر چند ابتدا تابع قانون تجارت بودند ولی بعدها مقررات خاص برای شرکتهای تعاونی تصویب شد. اکنون این شرکتهای تابع قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰ می باشند.

شرکتهای دولتی که به کار تجارت می پردازند دارای قوانین و مقررات خاص می باشند. علاوه بر قوانین مذکور قوانین، آئین نامه و نظامنامه هایی نیز در مورد شرکتهای تجاری بطور متفرق وجود دارد.

پیشنهاد: بهتر است مجموع مقررات مربوط به شرکت های تجاری در قانون واحد جمع آوری شود.

انواع شرکتهای تجاری

شرکتهای تجاری را با توجه به میزان مسئولیت کسانی که در آن سرمایه گذاری نموده اند می توان به سه دسته تقسیم کرد:

✓ ۱- شرکتهای سرمایه

✓ ۲- شرکتهای اشخاص

✓ ۳- شرکتهای مختلط

شرکتهای سرمایه به شرکتهایی اطلاق می شود که مسئولیت شرکای آن محدود به سرمایه ای است که به شرکت آورده اند و لذا اعتبار چنین شرکتهایی به میزان سرمایه شرکت بستگی دارد.

شرکت های سهامی و با مسئولیت محدود از اقسام شرکت های سرمایه محسوب می شوند.

شرکتهای اشخاص شرکتهایی هستند که در آنها مسئولیت شرکاء نامحدود است و طلبکاران شرکت می توانند برای وصول مطالبات خود به شرکاء مراجعه کنند لذا اعتبار چنین شرکتهایی بستگی به اعتبار شرکای آن دارد.

شرکتهای تضامنی و نسبی از اقسام شرکتهای اشخاص به حساب می آیند.

شرکتهای مختلط شرکتهایی هستند که در آنها هم شریک ضامن وهم شریک غیر ضامن وجود دارد. مسئولیت شرکای ضامن نامحدود و مسئولیت شرکای غیر ضامن محدود به میزان آورده آنها است.

شرکتهای مختلط سهامی و غیر سهامی انواع شرکتهای مختلط را تشکیل می دهند.

چون شرکتهای دولتی از انواع شرکتهای سهامی هستند و شرکتهای تعاونی نیز قالبی نظیر شرکتهای سهامی دارند لذا این دو قسم را باید از اقسام شرکتهای سرمایه محسوب نمود.

طبق ماده ۲۰ قانون تجارت شرکتهای تجاری عبارتند از:

✓ ۱- شرکت سهامی

✓ ۲- شرکت با مسئولیت محدود

✓ ۳- شرکت تضامنی

✓ ۴- شرکت مختلط غیر سهامی

✓ ۵- شرکت مختلط سهامی

✓ ۶- شرکت نسبی

✓ ۷- شرکت تعاونی تولید و مصرف

تقسیم بندی مطالب

چون در پاره ای موارد شرکت های تجاری تابع قواعد مشترک هستند و ذکر این قواعد به مناسبت طرح هر یک از شرکت ها به تکرار مطالب می انجامد لذا ابتدا این قواعد مشترک تحت عنوان کلیات بحث شده و سپس به قواعد و مقررات ویژه هر یک از شرکتها می پردازیم.

کلیات

در بخش کلیات به معرفی شرکت تجاری و شخصیت حقوقی آن پرداخته و انواع شرکت های تجاری معرفی می شوند.

تعریف شرکت تجاری

در قانون تجارت ایران شرکت تجاری تعریف نشده است ولی در قانون مدنی شرکت تعریف شده است. طبق ماده ۵۷۱ قانون مدنی شرکت عبارت است از اجتماع حقوق مالکین متعدد در شش واحد به نحو اشاعه. تعریف شرکت در قانون مدنی از اقسام مالکیت است.

علمای حقوق مدنی معتقدند عقد شرکت عقدی است که به موجب آن دو یا چند شخص، به منظور تصرف مشترک و تقسیم سود و زیان و گاه به مقصود دیگر، حقوق خود را در میان می گذارند تا به جای آن مالک سهمی مشاع از این مجموعه شوند.

تعریف شرکت مدنی چه به مفهوم قسمی از مالکیت و چه به مفهوم عقدی آن بر شرکت های تجاری صادق نیست، زیرا:

۱- در شرکت تجاری هدف شرکاء به دست آوردن سود اقتصادی است در حالیکه شرکت مدنی ممکن است با اهداف دیگر تشکیل شود.

۲- در شرکت تجاری شخصیت حقوقی شرکت، مالک آورده هاست ولی در شرکت مدنی مالکیت مال از آن شرکاء است و شخصیت حقوقی مستقلی وجود ندارد.

چون در قانون ما شرکت تجاری تعریف نشده است علمای حقوق از شرکت تجاری تعریف به عمل آورده اند. از جمله تعاریف آن است که:

"شرکت تجاری، قرار دادی است که به موجب آن یک یا چند نفر توافق می کنند سرمایه مستقلی را که از جمع

آورده های آنها تشکیل می شود، ایجاد کنند و به موسسه ای که برای انجام مقصود خاصی تشکیل می گردد،

اختصاص دهند و در منافع و زیان های احتمالی حاصل از به کارگیری سرمایه سهیم شوند."

در ادبیات حقوقی ما گاه منظور از شرکت تجاری ماهیتی است که موجب پیدایش آن شده است و گاه یک شخص حقوقی تلقی گردیده است.

